

**„EDINOST“**  
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-  
dankih ob torkih, četrtekah  
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-  
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.  
uri večer. — Obojno izdanje stane:  
za eno mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50  
za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50  
za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.—  
za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.—  
Naročnina je plačevati naprej na naročbo  
brez priložne naročnine se uprava ne  
ozira.

Posamične številke se dobivajo v pro-  
dajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč.  
izven Trsta po 4 nč.

# EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

## Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod v Ljubljani.

Dne 14. septembra 1897.

(Dalje.)

Narodna avtonomija.

Prepričljivo nas je iznenadil gosp. drž. posl. Povše se svojim govorom o narodni avtonomiji. Razveselili smo se prav od srca, da so tudi naši poslanci enkrat jeli zapuščati stara izvožena pota, stare direktive, kakor jim jih je vsililo zavezništvo v Hohenwartovem klubu se skupinami na desnici. Na vseslovenskem shodu je gosp. Povše priporočal stvar, ki je bila na indeksu do nedavno temu, tako, da se je smatralo nezdreli in najvišji politiki vse one, ki so se v nemali za to stvar.

Gosp. Povše je zastavljal besedo za veliko idejo, za rešilno idejo nam Slovincem: za idejo narodne avtonomije! In dobro je bilo, da je to storil v pričo zastopnika naroda češkega, da je to storil na shodu, katerega važnost ni mogla zmanjšati vsa zla volja zlohotnega nasprotnika. Tako je beseda Povšetova našla pot v najširšo javnost, a za nas je važno, da je prišla do znanja tudi našim zaveznikom na desnici. Tem posebnost, ker na prvi hip bi se utegnili misliti — in nemški listi so res izrabljali Povšetov govor v tem smislu —, da je to, kar je zahteval rešeni poslanec, v nasprotju s programom sedanje večine. So se bno „N. Fr. Presse“ je hujskala Čehe proti Slovincem, hoteča dokazati, da ta zveza ni mogoča in da sploh sedanja večina ne more biti trajna, ker gredo tako navskriž temeljni nazori nje posamičnih sestavnih delov.

„N. Fr. Presse“ je kar vriskala: program večine proglašja zahtevo, da se mora ohraniti ne le sedanja uredba po deželah, ampak da treba podeliti še večjo samostojnost posamičnim deželam; posl. Povše pa je zaklical, da bi bila avtonomija dežel poguba naroda slovenskega.

A tu treba konstatovati, da ni takega navskrižja, o katerem govori nemški list. Gosp. Povše

se ni izjavil načelno proti avtonomistiškemu programu večine, ampak je le navel, česa moramo zahtevati najprej mi Slovenci v osiguranje našega narodnega obstanka, ako bi se razširila avtonomija dežel. Mi moramo zahtevati takih institucij, da ne bodo neslovenske večine po dež. zborih zlorabljale svojo moč v našo narodno pogubo. Gospod Povše se ni izrekel proti avtonomiji dežel, ampak zahteval je le kavl, da nam ta avtonomija ne postane — pogubna. Zahteval je — tako smo ga razumeli mi — narodne avtonomije v kulturnih potrebah poleg avtonomije dežel. In svojo zahtevo je utemeljil nastopno:

„Iz poročil čast. bratov s Primorskega, Štajerskega in Koroškega čuli smo, kako ljuto ovirajo naši sovražni sosedje, Nemci in Lahi, našemu narodu, da bi se kulturno razvil in popolnil. Niti tega ne dopuščajo, da bi se slovenska deca na Koroškem zamogla v ljudski šoli izobraževati v materinščini, kar ima, žal, le naš ubogi narod trpeti in se drugim narodom dozdeva neverjetno, da se dejanjsko to godi.“

Pa tudi vlada ni našemu narodu pripomogla do pravic, zajamčenih nam v členu 19. temeljnih državnih zakonov. Le drobtinice so se nam delile in pravo jerobstvo vlada nad nami; sleherno šolo moramo si priboriti trdim bojem. Dovolj je jerobstva, mi zahtevamo, kar nam gre kakor narodu, živemu v pravni državi, ki nas ni podjarmila v boju, ampak h kateri smo pristopili svobodno, da si sami določujemo smer naših narodnih in kulturnih potrebščin.

Državni osnovni zakon člen 19. izrecno zagotavlja zaščito narodnosti poleg zaščite jezika vsakega v državi priznanega naroda.

Vzlic desetletjem pa, odkar se je izdal ta zakon, nismo dosegli narodnih pravic, ker te deli nam vlada in v skupnih zastopih zbrane druge narodnosti, namesto, da bi narodi kakor taki imeli pravico določevati sami, česar potrebujejo v svoj narodni in kulturni razvoj. Po sedanjih izkušnjah je zaman pričakovati, da bi nam deželni zbori v

Gradcu, v Celovcu, v Poreču, Trstu in Gorici dali, kar nam gre.

Treba je izvesti člen 19. tako, da dobi vsak priznani narod primeren narodno-avtonomni juristiški organ ali zastop, v katerem bo reševali narodna vprašanja, kakor to služi v prospeh dotičnega naroda. Vsaki narod ima pravico, da si sam štiti in goji svojo narodnost in svoj jezik. Nobena oblast nima pravice, naprej določevati mero, do katere naj se narodu deli enakopravnost. Ponovljeno padle so že besede o naši neenakovrednosti ter da zato nam ne gre ista mera enakopravnosti. Ako smo zaostali, ni naša krivda, temveč tistih, ki so nas tlačili in ovirali v napredku. Priznani smo v državi kakor enakopraven narod, zato se nam mora tudi dati ista v polni meri.

Mi moramo siliti na zakonito izvršenje enakopravnosti radi deželno-avtonomnih večin, nam nenaklonjenih in nepravilnih, radi posebnih razmer v državi in v državnem zboru.

Morda ni bilo doslej ugodnejšega časa za to, nego sedaj, ko so jeli tudi Nemci, boječi se za svoje manjšine, tirjati narodno avtonomijo, in antisemitska stranka kar naravnost zagovarja nacionalni federalizem.

Jezikovne razmere ne jamčijo vsega, za zaščito in sigurni obstanek narodnosti naše potrebna nam je polna narodna (ne deželna) avtonomija. Ako ne dosežemo te, bo osrednja vlada, n. pr. po naučenem ministerstvu, še nadalje centralistiško določevala vsebino šolskim knjigam in večine v deželnih zborih bi narekovale manjšinam tako, kakor ugaja njim, ne pa manjšini. Pravi duh mora prešinjati vse šolske naredbe, še le potem bo naša mladež odgojena v pravem narodnem duhu.

Svobodnega razvijanja potrebuje mo, potem bomo že hrepeneli, da povzdignemo naše kulturno stanje.

Narodna avtonomija more organizovati vse narode in taka organizacija zgolj v narodnem in jezikovnem pogledu bo zagotovilo za obstanek in razvoj vsaki narodnosti in to

## PODLISTEK

### Lari-Fari.

Spisal: Srakoper.

„Hvala vam srčna na gostoljubnosti, gospod svetnik“, je rekel Ivan ter podal gospodu roko; ta pa mu je stisnil bel zavitek v dan. Ivan ga je pogledal hvaležno...

„Da, zvesta mu hočem ostati, da, da, saj gre radi mene v tujino, ta Ivan, oh, Ivan!“ in zamahljala je Hermina z robcem za vlakom, ki se je zdajci izgubljal v drevju in dimu.

Molče sta sedela prijatelja v kupeju. Vlak pa je sopihal proti Ljubljani, ki je bila zagrnjena v gosto meglo. France Lovca je pogledal pri koločvoru skozi okno, kar mu je padla iskra v oko. Zmencal si je in mené, da je že dobro, je sel tik Ivana.

No, tista iskra je imela hude posledice za Franca Lovca: štirinajst dni je hodil z obvezanim očesom. Pa naj bi bil pazil!

Drugi dan okoli sedme ure izstopila sta na Dunaju utrujena od dolge vožnje.

Na Dunaju, dà, Bog ve, kako se povrne Ivan, up in strah sta mu polnila srce.

V.

Šel je po svetu...  
Preširen.

Znano je, da mesar nerad odreže od kosa, ki več tehta, nego zahteva kuharica, ampak, da jej rajši posili, češ: bode pa boljša juha; ako pa je kuharica sitna: hočeš, nočeš, mora odrezati kosček. Tudi jaz se nečem „zameriti“. Gospod z Vrha — ko bi ga kdo vzbudil iz večnega spanja — bi se hudo jezil, da pravim njegovo ime, jaz pa bi moral prositi odpusčenja; — no, ali prosi srakoper odpusčenja čebelico, ki jo je nasadil na trn?

Zadovolji se, častita čitateljica, da te sprovedem samo v hišo gospoda z Vrha, v kateri raste roža Hermina, odslej morda planinska roža; k Hrastnikovim te hočem sprovести: vem da mi ne bodeš štela v zlo, ako ti predstavim Ivanovo sestro Reziko, dajajočo svinjam pičo.

Ni baš prijeten duh, ki se vzdiguje nad temi malimi hlevi, tudi ni prijetno tisto kruljenje tovarišev sv. Antona v puščavi, ali, ako pomisliš, kako si želi sedaj Ivan — njega nso da gotovo zanima — jetrne, krvave ali mesene kranjske klobase, odpustiš gotovo tudi njemu, da ravno v tem trenutku njegove misli krožijo nad temi hlevi; od tod pa v zakajeni dimnik, od koder je že použil toliko slastnega.

Rezika je v osemnajstem letu; ona ni ravno nežnega, ker zarujavelega lica, a je vendar pri-

kupljive zunanosti. Vitka njena rast, široki boki, bujna prsa — to pa tebe, ljubeznjiva čitateljica, gotovo ne zanima, pač pa Lukeževega Korlička, ki je v tem hipu prižvižgal do Hrastnikove hiše.

Danes hoče zasnuti Reziko, zato je krenil koj v hišo. Ako ti povem, da je ostal tam do večerje, na večerji in še po večerji, upam, da mi bodeš verjela: tisti predpust so dobili pri Hrastnikovih zeta, Lukeževega Korlička, katerega so klicali ljudje pozneje za Hrastnika.

Ej, kako lepa ti je bila tedaj Micika, Rezika družica! Otrok še, izgubila je mater, kmalu na to je preminul njen oče, premožen trgovec. Hrastnikova mati, sestra Micikinega očeta, vzela jo je k sebi; tri leta so jo pošiljali v šolo v Ljubljano, sedaj pa je pomagala svoji teti na lahkkih delih, posebno v kuhinji; za težko opravilo jej ni bilo treba prijeti, saj jej je rajni oče — Bog mu daj nebesa — pustil dovolj premoženja.

Na svatbi je bila tudi Hermina; z Miciko sti bili posebni prijateljci: obe jednake starosti, jednaki nazorov in uzorov; o Ivanu sta kaj radi govorili, o tem Ivanu, ki je pozabil vse, vse.

Mati Hrastnikova, sicer uljudna žena, bila je nasproti Hermini mrzla, dà tuja, eh, njeno oko je opazilo, da Hermina ni bila Ivanu kar tako...

(Pride še.)

bi ugodilo pot do primernega združenja celo dežel v primerne skupine, primerne v pogledu na skupne in sorodne interese.

*Jednakopravnost in v svoji narodnosti zagotovljeni narodi pa bodo tudi potem mogli ogrevati se za deželne avtonomije, katerih pa nam ni želeli, dokler ni poprej vzakonjena narodna avtonomija.*

Le s tem prenehajo narodnostni preprički in še le potem bi državni zastop vspešno lotiti se mogli perečih gospodarskih vprašanj in zastopniki raznih narodov bi združevali se v političke in gospodarske stranke.

Narodna avtonomija pa nam zagotovi potrebnih učnih zavodov ter nam zagotovi prilike, da bomo zamogli koristno porabiti, kar smo si prisvojili v narodnih šolah. Jezik vse državne in javne uprave mora biti tak, kakor ga zahteva narodna posest, in sicer tako, da se to načelo izvrši od najnižjih do najvišjih osrednjih mest in oblasti.

Narodni avtonomni organ pa bo ščitil razvijanje narodne kulture, sosebno po naučnih zavodih, on mora določevati, koliko in kakih učnih zavodov potrebuje narod, kako in v koliki meri imajo uradovati sodni in upravni uradi.

V narodni avtonomiji je naša bodočnost, zato moramo delovati na to, da se v državnem zboru predloži tak zakon, ki podeli vsem narodom narodno avtonomijo in osnuje posebne narodne kulturne zastope za vsako narodnost. Posledica takega zakona bi bila, da bi kompaktne mase vsakega naroda ločili od enakih skupno naseljenih množic drugih narodov. Tak kulturni zastop bi sklepal o narodnih potrebah; deželna avtonomija bi ne mogla več pristranski sklepati o manjšinah, kajti vsaka narodnost bi imela svoje meje in v te meje bi se ne smela vmešavati nobena druga narodnost.

Nasledki kratenja in opoviranja našega naroda v kulturnem oziru pa so, da smo zaostali tudi gospodarskem oziru ter zaradi našega žalostnega gmotnega stanja bili smo pač sužaji močnejših, nam sovražnih sosedov. Zato pa moramo zboljšati narodno-gospodarske razmere, katere zamorejo še dobre in vrejene utrditi nam naš narodni obstanek.

Iz tega je pač razvidno, da se gosp. Povše ni izrekel načelno proti deželni avtonomiji, ampak zahteval je le takih uredbe in garancij, da se bodo mogli narodi ogrevati za deželne avtonomije. Na tem pa mu mora biti hvaležen sleherni slovanski rodoljub. (Pride še.)

## DOPISI.

**Iz Trsta,** v drugi polovici septembra. (Še enkrat: kdo je kriv?) [Izv. dop.] Nedavno sem dokazal v tem listu, da imamo v Trstu oseb našega naroda — osebito mlajših —, ki zahajajo v naša društva, a le preradi govore v italijanskem jeziku. Povdarjal sem, da je temu vsega obžalovanja vrednemu nedostatku krivo v prvi vrsti pomanjkanje slovenskih šol in v obče naobrazbe in pouka med roditelji. Menil sem, da ni smeti valiti vse krivde na dotičnike, ki se zagrešajo na tak način in da le te ni smeti poditi iz naših društev.

V št. 110. „Edinosti“ je priobčena notica v odgovor na to moje menenje. Jedna slična notica je tudi v 112. številki „Edinost“, na katero pa so me — da si sicer pridno čitam „Edinost“ — šele opozorili moji prijatelji.

Že svoječasno je mnogokdo godrnjal proti plesnim in pevskim vajam v enem naših društev, ali ko se mu je dokazalo, da bi potem naša mladina pohajala po krčmah in še kod — drugod ter bi se popolnoma zgubljala za nas, stisnil je pleča in — molčal. Dandanes bi zopet hoteli nekaterniki, da bi se kar z gorjačo podili iz naših društev vsi oni, ki po navadi ali razvadi preradi govore med seboj italijanski.

Pisatelj teh vrstic je povdarjal že v prvem dopisu, da se popolnoma strinja s tem, da se stori vse možno za odpravo omenjene grde razvade. Le vprašanje je: kako? A jaz ostajam pri svojem mnenju: potrpljenjem, poukom, ljubeznijo in dosledno rabe materinega jezika od strani vseh zavodnih. V privatnih družbah je to lažje; tu lahko graje posamičnik. Drugače pa je v društvih in na veselicah. O teh prilikah prihaja vse, kar je naše krvi, znalo ali ne znalo slovenski. S temi treba imeti potrpljenje; saj ne prihajajo k nam, da bi

raznarodili, ampak da se navzamejo našega duha in da se preko društev povrnejo — k svojim.

Dva resnična vzgleda hočem navesti tu v dokaz, kako veliko pripomočno sredstvo so naša društva in njih veselice.

V Trstu živi častljiva rodbina. Mati govori le italijansko, oče pa je trd Slovenec. V hiši govore zaradi matere le tržaško-italijansko mešanico in to govore seveda tudi otroci med seboj. Oče, ki je želel, da se otroci priuče njegovemu jeziku, donášal je na dom slovenske liste in družega berila. Čital je otrokom na glas in jim nalagal, naj čitajo tudi sami. S prvega je šlo težavno, ker so otroci zahajali v nemške ali italijanske šole, ker slovenskih v Trstu — ni! Da jih še bolj privadi jeziku, jel je nekatere svojih otrok privajati v naša društva. In posledica! Dve hčerki sti postali celo izborni deklamovalki in igralki v naših društvih. Mlajši otroci pa, ki so še le pozneje jeli zahajati v naša društva, so le malo večji našemu jeziku.

Drugi izgled: istotako čestita rodbina. Oče in mati sta slovenskega rodu. Stareji otroci so zahajali v naša društva. Med seboj so govorili le italijanski, vsled šolske vzgoje. Ali s časoma sta se brat in sestra popolnoma priučila našemu jeziku in sodelujeta v naših društvih. Mlajši otroci pa, ki niso bili uvedeni v naša društva, ostali so za slovensčino — nemi.

Tu imamo torej dokaz, kako uplivajo in vrše nalogo šole: društva, veselice in sploh družabno življenje. Zakaj naj bi torej siloma tirali iz društev take ljudi, ki so se po kateri koli krivdi odtujili svojemu rodu? In ako dobimo kedaj slovensko šolo, mar naj jih iztiramo tudi od tam? Bode-li tu! Tam velja argument takozvane „eneržije“. Prepričan sem, da to vihtenje je naperjeno nekam drugam in je prišlo po naključju zopet na tapet po dvogovoru v „Brivcu“.

V „Del. podp. društvu“ je imelo „Slovansko pevsko društvo“ prostore za svoje vaje in druge potrebe od svojega zasnutja sem. Pred dvema leti se je prav brez potrebe razdvojilo to društvo in se je zajedno zasnovovalo novo pevsko društvo.

Med osnovatelji tega novega društva je igral precej važno ulogo tudi gospod, ki je sedaj menda pisec nam nasprotnih sestavkov. In ne motim se, ako rečem, da je pripisati temu istemu gospodu, da dobiva „Slov. pevsko društvo“ sedaj od odbora „Del. podp. društva“ nekam čudne monitorije. Popred je imelo rečeno pevsko društvo prostore brezplačno, a sedaj se zahteva od njega, da mora plačevati razsvetljavo, ne dobiva več prostorov za odboro ve seje itd. Kaj je temu povod? Zlasti od izleta „Slov. pevskega društva“ v Vipavo se „italijansko govorjenje“ kaj pridno porablja v pretvezo v ta namen, da bi se rečenemu pevskega društvu odpovedali prostori. No, potem bodo lahko veselili!

Še nekaj družega se očita temu društvu: da ni požrtvovalno, da zahteva svobodni ustop za svoje člene, ki sodelujejo na veselicah družih društev. Dobro! „Slov. pevsko društvo“ je lanskega leta osemkrat sodelovalo pri družih; zakaj ni tega storilo katero drugo društvo? Ako je zahtevalo svobodni ustop za svoje sodelujoče člene, ali je radi tega nepatriotično, nepožrtvovalno? Da društvo more nastopati tako pogostoma, mora imeti tudi obširen izbor pesmi. Za to pa treba velikih vaj, za katere morajo pevci in pevke žrtvovati veliko časa, društvo pa — denarja! Ali ni tako? Društvo in členi naj bi trošili vedno, tudi tedaj, ko delajo uslugo — drugim!!

Da se povrnem k gorenjemu naslovu, povdariti mi je še enkrat, da na deloma italijanskem medsebojnem razgovorjanju je največ kriva protinardna šola in pa okolnost, da je naše ljudstvo preobloženo z delom od zore do mraka in se res ne more toliko brigati za vzgojo svojih otrok, kakor bi bilo potrebno. Poučujmo torej to ljudstvo, vabimo je k sebi, osebito v društva in na veselice, da na ta način vsaj deloma odpravimo grdo razvado. Korenitega pobiljšanja pa se je nadejati le od dobro urejene narodne šole.

Dotlej je dolžnost društvom, da boljšajo, kolikor morejo!

## Politiške vesti.

V TRSTU, dne 24. septembra 1897.

**Državni zbor.** Videti bi bili hoteli včeraj grofa Badenija, ko so mu v včerajšnji seji Nemci metali v obraz najsočnejše psovke ob burnem plos-

kanju vse levice, vstevši torej tudi one nemške liberalce, do katerih je g. grofa vleklo srce tako silo, kakoršno vleče do ušes zaljubljenega mlečno-zobeža njega „sladke“ deve vitki stas. Kakova čustva so ga morala pretresati, ko mu je gromelo na ušesa: „Doli z Badenijem!“, ko so ga zasramovali s „Poljakom“, ko so zasramovali Čehe izrazi, ki so običajni k večjemu v kaki beznici, ne pa v parlamentu: „kanalje“, „psi“ itd. itd! ko so obsipali konservativce naslovi a la Rindvieh in z izdejalci naroda! Sploh: ko je vse svoje žarke sipala na naš parlament „die voranleuchtende deutsche Kultur“!! In ali ni zblo grofa Badenija notri v srce tedaj, ko je predsednik Zurkan vskliknil živio cesarju, a je v isti hip brezdomovinec Schönerer uprizoril nečuvno demonstracijo s tem, da se je na vsklik cesarju odzval s klicem: „živel narod nemški!“ in je to demonstracijo nadaljevala vsa levica in niso izostali niti oni blaženi, od grofa Badenija oboževani veleposestniki nemški, ki niso imeli toliko poguma pred strogim obličjem neizprosne vodje Nemcev v sedanjih časih, da bi bili protestovali proti demonstraciji, ki je morala užaliti v globino duše blagega monarha, ki je sam nemške krvi. Do sedaj je bila navada, da je tudi v najhujih časih utihnila strankarska strast, ko se je omenjala oseba vladarja; Schönerer in družba pa so nam povedali, da je njim tudi to že — ein überwundener Standpunkt. Ali hočete še boljega dokaza, da sedajni upor obstrukcijskih prusjakov ni le protislovanski, ampak je tudi protiaustrijski in protidinastični?! In ponavljamo: nijedna duša se ni našla na vsej levici, ki bi protestovala proti takemu gaženju vladarju dolžne lojalnosti, ko se je na demonstrativen način vzbujalo domnevanje, kakor da sta si to nasprotna pojma: cesar Fran Josip in nemški narod! Ako sedaj ni mera polna, potem pa mera avstrijske potrpežljivosti res nima dna in ne bode nikdar polna.

Med takim truščem, med takimi pojavi zdivjanosti se je vršila volitev predsedništva. Izvoljeno je bilo staro predsedstvo: predsednikom zbornice je bil izvoljen nemški konservativec Kathrein 203 glasovi, prvim podpredsednikom Poljak vitez Abrahamovič 182 glasovi in drugim podpredsednikom Čeh Kramář 170 glasovi. Opozicija ni glasovala.

Ko je dr. Kathrein sel na prostor predsednika, je burno ploskala vsa desnica. Kathrein je zatrdil, da je vsikdar zvesto vršil svojo dolžnost kakor Nemec, ali v vršenju svoje dolžnosti se ne da motiti od nikogar. (Razsajanje na levici.)

Potem pa se je usula kar cela ploha predlogov: posl. Javorski je predlagal, da bi se poslovnik zbornice proučil in primerno premenil; nemška ljudska stranka je predlagala, da je ministerskega predsednika dati pod obtožbo radi naredb, ki jo je izdal dne 2. junija za postopanje vladnih zastopnikov na shodih; nemški svobodnjaki in Schönererjanci so predlagali zopet, da je Badenija staviti pod obtožbo radi dogodkov v Hebu; nemški naprednjaki so predlagali, da je staviti pod obtožbo ministre Badenija, Gleispacha, Glanza, Bilinskega in Ledeburja radi jezikovnih naredb za Češko in Moravsko. Potem so predlagali socijalni demokratje nujno, naj se uvede jednako in direktno volilno pravo in naj se izda jezikovni zakon na podlagi jednake pravnosti vseh narodov.

Čudni ljudje ti socijalni demokratje! Na jedni strani stavljajo take pametne predloge, na drugi pa pomagajo onim, ki niti čuti nečesto o takih pametnih predlogih, ki ne le da odrekajo jednako-pravnost drugim narodom, ampak hočejo, da se nemški jezik potom zakona proglasi državnim jezikom; ki sploh hočejo ravno nasprotno od tega, kar zahteva gornji predlog socijalnih demokratov. Sledajoč so predlagali krščanski socijalisti, naj se odpravijo jezikovne neredbe.

K položaju. Človek bi moral misliti, da je po včerajšnjih dogodkih v zbornici poslancev ni več žive duše v Avstriji, ki bi se še zibala v iluzijah, da je se sedanjimi voditelji Nemcev, nočemo reči: sprava, pa vsaj mogoč modus vivendi. In tudi od grofa Badenija bi pričakovali, da je odprl svoje srce temu spoznanju. Celó „Mattino“ povdarja danes, da se je opozicija vedla naravnost prostaki, da je presegalo vse meje in da ne bi bili zameriti, ako na strani večine nastane najhujša reakcija. Položaj da je kritičen in usoden, borba med večino in opozicijo je velikanskega pomena in vspeh tega boja da prinese dalekose-

žnih prememb v sedanjem redu. Da, do prememb mora priti, do takih prememb, proti katerim se je grof Badeni branil do sedaj z vsemi štirimi in je srečno pritiral do tja, da ga opozicija obsiplje s psovskimi najnižje vrste, da ista tepta v blato naš parlamentarizem, a na drugi strani še danes ni jasno razmerje med vlado in večino. Do prememb mora priti, toda to je možno edino le tako, da se vlada odkrito opre na večino in jame izvajati nje program.

Včeraj je storil češki klub najprimernejši korak: poslal je deputacijo k grofu Badeniju, katera je izročila njegovi ekscelenci ultimatum glede izvajanja jezikovnih naredeb. Čehi so zgubili potrpljenje, nemški konservativci tudi. Slovenci in Hrvatje — o teh pa še govorimo ne! In vendar je nima druge poti gospod grof Badeni: ali nečastno kapitulirati pred revolucijo, ali pa za dovoljiti skupine na desni. Pota transigiranja z opozicijskimi Nemci so menda definitivno zasuta po včerajšnjem sramotnem in škandaloznem vedenju pod Schönhererjevim poveljstvom stoječe čete. To so morali sprevideti včeraj oni, sicer redki Poljaki, ki so le preradi pomeljkovali dosedaj tja v nemški tabor.

**Lastnoročna pisma ruskega carja.** Ruski car Nikolaj II. doposlal je sedaj, ko so dovršeni veliki manevri pri Bjalistoku, pisma vojnemu ministru Vanovskemu, maršalu Gurku in jedno pismo varšavskemu generalnemu gubernatorju knezu Jmretinskemu. Prvi pismi sti strogo vojaškega značaja a tretje je splošne politične važnosti. V tem pismu se glasi zaključek na blizu takole: „Veselilo me je, da sem se zamogel uveriti o čutih udanosti ljudstva na ozemlju, podrejenem Vaši upravi. Ti čuti so dokaz Vaše uspešne delavnosti za izvedenje mojih namer in olajšujejo izdatno moje teženje za tem, da na enak način pospešim ugoden položaj poljskega naroda, kakor vseh zvestih podanikov ruske države potom nerazdružljivega jedinstva, kakor nam je prisodila Previdnost“.

To pismo priča, da nastopi za Poljsko druga doba in to pismo naj bi si obdržali pred očmi tudi Poljaki v Galiciji, da čim prej uravnajo svoje račune z Malorusi!

Kar je možno v absolutistični Rusiji — namreč zblizevanje obeh važnih slovanskih plemen — to mora biti možno tudi v konstitucijselni Avstriji pod modrim žezlom Habsburgov.

**Tujci v Bolgariji.** „Pester Lloyd“ od dne 12. t. m. se jezi nekako na bolgarsko časopisje, da je začelo propovedovati sovražstvo proti tujcem. Ti bolgarski listi da so celo v najbližji dotiki z bolgarsko vlado. „Pester Lloyd“ dostavlja iz svojega, da mora to nastopanje bolgarskega časopisja zbuditi pozornost vlad, ki so imele dovolj potrpljenja z Bulgarijo in le-ta da gotovo ne bode imela dobička od tega pisarenja svojih listov.

Značilno pa je to, da se ravno „Pester Lloyd“, torej glasilo ogerskega židovstva, briga za to stvar, sicer bi morali še posebej prašati bolgarsko vlado, katere vrste so oni tujci, ki jih „proganja“ bolgarsko časopisje? Da-si se mi kar nič ne strinjamo z bolgarskimi razmerami, kakoršne so bile in so vedno še, pa se nam dozdeva vendar, da sta tako narod bolgarski, kakor vlada spoznala svojega pravega sovražnika in da je ravno ta isti „tujec“ — jako nevaren vsaki državi.

Bolgarija kakor slovanska država je v svojo nemalo politično in materialno škodo postala žrtva nebrojnih sovražnikov slovanstva in človeškega blagostanja; v Bolgarijo se je naselilo vse, kar leze in gre, kar grize in je in kar dela na razpad države v gnetnem in političnem pogledu. Ako se je probudila bolgarska javnost in jela malce gledati na prste tistim „tujcem“, ki imajo predolge prste v Bolgariji, je to smatrati kakor činsamoočrambe in je vredno vsega priznanja. „Pester Lloyd“ pa se je dobro izdal po pregovoru „kogar boli, oni kriči“.

**„Mir“.** V Carigradu se je sklenil mir med Grško in Turčijo. Vse formalnosti mirovne pogodbe so izvršene, ali trebalo je za to nedoglednega pogajanja. Iz vseh teh zavlačevanj v sklepanju miru, pod katerimi je jedino trpela uboga Grška, se je kazala zloba in nagajivost Turčije in pa sebično umešavanje Nemčije in Angleške, da ne govorimo naravnost o — borznih uplivih. Ako med tem Grška izkrevavi pod jarmom, naloženim jej od evrop-

skih činiteljev, za to se ni brigal živi krst — seveda na čast in slavo 19. stoletja!

In zdaj je sklenjen — mir.

Turške čete oddidejo iz Tesalije potem, ko so dobrega obrani tamošnji naturalni pridelki — in Grška bode uživala zopet isti sladki mir, kakor ga je uživala pred vojno. To pa vse pod nadzorstvom tujih vlasti.

In zdaj?

Kaj bode z Grško zdaj?

Ali bode uživala isti mir, kakoršen bi jej moral biti zajamčen po carigradski pogodbi. Evropa naj ne čuva samo grških financ, ampak zajedno tudi grški narod pred krivicami. Zato naj jamči evropska kontrola grških financ!

## Različne vesti.

**In zopet nemško-italijanske tiskovine davčne oblasti tržaške.** Ni dolgo od tega, ko smo se pritoževali proti temu, da je dostavila davčna oblast tiskovine za odmero občne pridobnine slovenskim strankam v italijanskem in nemškem jeziku. Danes moramo zopet konstatovati, da davčna oblast dostavlja slovenskim strankam za volitve v davčno komisijo italijansko-nemške tiskovine, katere izpolnjuje le v italijanskem jeziku! Proti temu ponovnemu zapostavljanju našega jezika od strani davčne oblasti moramo svečano prosvedovati ter opozarjamo naše gg. drž. poslance, da storijo potrebne korake na ministerstvu, da se vendar enkrat že odpravi ta zistem zapostavljanja Slovencev na tržaškem ozemlju. Tako se postopa za vladanja ministerskega predsednika Badenija, podpiranega od slovanske večine!

**Agitator za italijanske šole.** To je tudi že postal veleč. gosp. Jurca v Rojanu. Poročajo nam namreč iz Rojana, da je gosp. Jurca rekel neki deklici — katere ime je dobro znano —, naj ne zahaja v slovanske razrede, naj zahaja raje v laške, da bode on srbel zanjo, da bode dobivala darov itd. itd.

Veleč. gospod župnik: ah smatrate tudi tako agitacijo za svojo župniško dolžnost? Ali se ne pravi to, zavajati ljudstvo v odpadništvo? Zakaj označujemo delovanje „Lege nazionale“ za nemoralno? Ali ne veste tega, gospod župnik? Ako ne veste, Vam povemo mi: delovanje „Lege“ je nemoralno zato, ker zvižajo in podkupovanjem trže slovensko dečo iz naročij slovenskih mater; ker odtujuje dečo svoji krvi, svojemu rodu!

Še nekaj smo izvedli o g. Jurcu, kar ga označuje. Ko so imeli sv. mašo otroci italijanskih otroških vrtcev v Rojanu na Greti, čakal je gospod župnik tako dolgo, da so bili zbrani vsi otroci; ko pa je imel sv. mašo slovenski vrtec v Rojanu, ni čakal g. župnik ni jedne minute, ampak hitel je se sv. mašo.

Da veste g. župnik: ljudstvo opazuje dobro vse to in po tem si vstvarja svojo sodbo o vas! Agitacija torej na vsej načrti.

**Na vseslovenski shod v Ljubljani** došle so iz Trsta in iz Istre nastopne brzojavke:

Barkovlje: Zadržani radi resnih poslov poverjuje Vam oduševljeni bratje ob obalih sinje Adrije ob priliki današnjega velepomeljivega, velevažnega narodnega shoda svoje gorke težnje, vzklikajoč navdušeno: Bratje, zvežimo se v trdno kolo ter pomagajmo drug drugemu do konečne priboritve naših prekrvavo zasluženih, do sedaj kruto pridržanih pravic! Če sit pravic sovrag German je in Roman, naj takih si privoščijo tudi vredni naš Slovan!

Ivan, Svetko Martelanc, Andr. Pertot.

Buzet: Nad bratsko slogo avstrijskih Slovanov z željo boljšega napredka raduje se

Buzetska čitaonica.

Dolina: Po elementarni nesreči zadržan osebno prisostvovati vseslovenskemu shodu, pozdravljam v imenu občine.

Ivan Sancin, nadžupan.

Kozina: Voditelji, mati Slava gleda na Vas! V jedinstvu določite pot, vodečo iz sužnjosti do splošne narodne zavezanosti, odločnosti in ponosa.

Občina Klanec.

Kozina: Krmilo poprimite s krepko roko, razpnite vsa jadra, vozite srečno!

Petelin, Metlika, Žagar.

Sv. Ivan pri Trstu: Cvetu slovenstva in isterskega hrvatstva kliče: Na zdar!

Pevsko društvo „Zora“.

Sv. Ivan pri Trstu: Tvrđi, neizprosni bodite, možje jekleni, ko braniti bo treba naša prava. Ne obljub, ampak dejanj pričakujejo od vas narodni volilci.

Sv. Ivan pri Trstu: Blagoslov in najboljši uspeh Vašemu delu za pravično stvar!

Župnik Ivan Treun in kapelan.

Sv. Ivan pri Trstu: Dal Bog, da bi Vaš trud obrodil obilen sad. Bralno društvo.

Sv. Ivan pri Trstu: Pridružujoč se Vašim sklepom na slovenskem shodu želimo najboljšega uspeha. Pogrebno društvo.

Sv. Ivan pri Trstu: Zlruženi Sloveniji v „Narodnem domu“ kličemo: Vedno naprej! Slovenije ni bilo, Slovenija bodi!

Podružnica sv. Cirila in Metoda.

Sv. Peter v Šumi: Želeč dober uspeh v stalnoj nadi, skoraj boljše bodočnosti i za nas ister. Hrvate kličejo zbranim jednokrvnim bratom v beli Ljubljani gromoviti: Živeli!

Tinjanec, Šenpetarci, Križanci.

Trst: Može! Z zlatom in biseri zapišite današnji dan v zgodovino našega naroda!

Fajdiga, Polič.

Trst: Z upanjem gledamo v Ljubljano ter želimo obilnega sadu. Gospodarsko društvo.

Trst: Prepotrebne shodu kliče: Le naprej! Konsumno društvo.

Trst: Vzbujeno, navdušeno ženstvo kliče iz dna duše svoje: Bog živi vas!

Narodno ženstvo.

Trst: Iz srca želim najbolje vspehe današnjemu velepomeljivemu dnevu, ki naj je začetek nove srečnejše dobe. V to pa zahtevamo jednako-pravnost, gojimo slogu in bratoljubje. Na zdar!

Dr. Truden.

Žminj: Združenim bratom kličemo: Slava! Filipič.

Žminj: Vsled nujnih opravil zadržan, sem v duhu z vami i kličem: Bog blagoslovi vaše delo! Klinar.

Slednjič je vredna, da jo priobčimo, tudi naslednja brzojavka, došla iz Kočevja:

Pozdravljen vseslovenski zbor, — Jedinosti potrebne vzor! — A bodi vzor nam uresničen. — Ne prazen krik in ropot ničen. — Oko nam tje zaupno gleda, — Kjer danes je slovenstva sreda. — Vse sklepe Vaše, Vaše misli — Imeli bomo zvesto v čisti, — A kdor se dela slej ne loti, — Odpadnik je na krivi poti. — Ker bratje smo po veri, krvi, — Ne gre se, kdo bo zadnji, kdo bo prvi. — Zato se gre na slavnem shodi: — Ne gini narod, marveč bodi. — Naj bo srce Vam pregoreče, — Naj da nebo Vam mile sreče. — Da modro jedni ste ob važni uri, — Vam kličemo že skoraj morituri!

**Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah** priredi v nedeljo, dne 26. t. m. o priliki zlate maše bazoviškega župnika, izlet na vozev v Bazovico. Odhod iz Barkovelj ob 1. uri popoldne.

**Izlet v Bazovico** priredi prihodnjo nedeljo tudi pevsko društvo „Slava“ od sv. Marije M. spodnje, da proslavi zlatomašniški jubilej gosp. župnika Vovka. V notici o tej slovesnosti se je urinila zadnjič tiskovna pomota, katero pa so lahko že popravili čitatelji sami. Ne četrtletje, ampak nad jedno četrstoletje pastiruje rečeni duhovnik v Bazovici.

**Odbor kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolico.** Na občnem zboru omenjene družbe dne 12. t. m. se je po vsikliku izvolil sledeči odbor, kateri se je konstituiral v seji dne 18. t. m. in sicer predsednikom: gosp. Ivan Gorup, deželni poslanec in mestni odbornik, posestnik; podpredsednik: gosp. dr. Matej Pretner, odvetnik; tajnik: gosp. Ivan Fajdiga, priv. uradnik; blagajnikom: gosp. Andrej Černe, umirovljeni železniški uradnik. Odborniki: g. dr. S. Pertot, zdravnik, g. Jos. Vatovec, posestnik in g. Vicefor Stepančič, trgovec.

Natančneje poročilo o občnem zboru prinesemo v jedni prihodnjih števil, kar nam zaradi nedostajanja prostora dosedaj ni bilo mogoče.

**Izpred sodišča.** 17letni kočijaž Roman Bajc, 17letni Ramiro Visintini, 27letni Ernest Zigon in Viktor Santarosa so dobili: prvi 3 mesece, drugi 2 meseca, tretji 8 mesecev in četrti 6 mesecev, ker so v neki pivarni pokradli raznih stvari. — Radi zločina tatvine je dobil 22letni Josip Gubita 4 mesece ječe. Sama mladina, ki krade.

**„Hvalevredno bi bilo“.** Pišejo nam: Od kar so se začela v naši okolici snovati pevska, bralna in druga društva, prireja se vsako leto precejšnje število veselice.

Lepo in hvalevredno je od naših društev, da se tako vroče zanimajo za prireditve takih zabav. S temi kažejo, da v njih srcih še vedno plameni svitli žarek ljubezni do domovine in iskrena želja do narodnega razvoja. S takimi veselici pa ne koristijo le sebi, temveč zbirajo okoli sebe še druge brate in sestre naše krvi, v katerih srca vlivajo z milo pesmico in godbo kapljice vnetosti in plamena do svojega domovja in narodnega zanimanja. — Porabe dobitka na veselicih so pa raznovrstne. Je veselice, katerih čisti dobiček se ves polaga na žrtvenik naših apostolov sv. Cirila in Metoda. Prevzvišen taki namen! Drugo društvo obrača denar v svoj lastni provspreh in v svojo povzdigo. Tretje društvo ima zopet drug, pa tudi dober namen. A večkrat se tudi dogodi, da ne pride dobiček v nobeno korist, ampak da se — posuši —! Kaj takega pa ne odobravam. Vsako društvo naj bi torej v svojem vabilu izrazilo namen veselice. — Saj naše ljudstvo, dasi ubogo, vendar z veseljem priteka vsikdar, da počasti dotično društvo in iz srca položi v potu prisluženi „obol“ na društveni darilnik. Toda čim koristnejši je namen veselice, tem raje in zadovoljnejše oddaja vsaki vstopnino! In ako je namemba res vzvišena, potem se marsikdo pokaže še „čez“ radodarnega.

Res je, da mora vsako društvo v prvi vrsti skrbeti za svoj obstanek; v drugi vrsti ima pa tudi vsako društvo dolžnost, po svoji moči podpirati plemenite namene. Ako pa iščemo vznositih namer, mislim, da se strinja z menoj sleherni „mentis compos“, ako devam v prvo vrsto družbo sv. Cirila in Metoda; v drugo pa dijaško kuhinjo. Ni treba, da govorim sedaj o velevažnosti ne prvo ne drugo omenjene družbe, ker vsakdo ve, kolike koristi je družba sv. Cirila in Metoda, ki nam vzgaja nedolžne otročice in vceplja v njih nežna in nepokvarjena srca prve znake vere in materinščine, kakor tudi „dijaška kuhinja“, katera skrbi za vzgojitev naše nadpolne mladine v boritelje in voditelje našega naroda. Kdo ne bi torej z veseljem podpiral takih prekoristnih družeb? Tudi o veliki potrebi podpore tema dvema družbama ni treba da razpravljam, ampak kličem v srce vsakega rodoljuba, posebno pa sl. društvom: Pomagajte! Podpirajte!

Pa kako? Vem, da je nemogoče, da bi vsako društvo čisti dohodek obrnilo v korist obeh omenjenih družeb. Ne! Kaj takega ne moremo in nemočemo zahtevati. To bi pa lahko prosil, da bi vsako društvo na vsaki veselici (ako le nima minusa) le nekoliko odredilo, naj si bode družbi sv. Cirila in Metoda ali pa dijaški kuhinji. Saj pregovor pravi: Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača. In to je tudi res: „Z malega zraste veliko“! Ako bi prišlo do izvršitve tega — mislim — dobrega nasveta, prepričan sem, da bo naše dobrosrčno ljudstvo tem ogromnejše prihajalo na veselice; in ko pride enkrat do prepričanja, da imajo naše veselice res take visoke namene, segal bode marsikdo tudi nižje v žep.

Slednjič dovolite mi, da omenim še nekaj. Po tržaški okolici je že iz davno razširjena navada, da prirejajo domači fantje vsako leto „ples“ (semenj). Dotični mladeniči hodijo z godbo po vsej vasi okolo primožnejših družin in naberejo navadno lepo svoto denarja. Ako je vreme ugodno, imajo tudi na plesu lep dobiček. Priznavam, da imajo ogromno stroškov; tradicija pa vendar kaže povsod, da jim summa summarum ostane še vedno lepa svotica, ki se pa žali Bog potopi in posuši v vinu —. Škoda! Do teh mladeničev se tudi obračam ponižno prošnjo, da bi se prihodnjič povsod v takih slučajih spomnili tudi družbe sv. Cirila in Metoda ali pa dijaške kuhinje, in da bi, dasi tudi mal, a vendar iz srca darovani dar položili domovini na oltar.

**Sajer ostane poslanec.** Omenili smo že zadnjič, da gredo menenja navskriž, da-li je gališkemu opozicijskemu, radi razžaljenja Njeg. Velič. obsojenemu, a sedaj pomiloščenemu poslancu Sajerju povrnjena tudi pravica do izvrševanja državno-zborskega mandata. Stvar se je zasukala njemu v prilog. Pravosodni minister Gleispach je povpraševal za menenje odlične juriste in tudi predsednika državnega sodišča. Ti so izrekli, da je s pomilo-

ščenjem Sajerju povrnjena pravica do mandata. Včeraj je le ta zahvalil posl. Javorskega za njega trud za pomiloščenje in je obljubil baje, da ne bode več tiral opozicije proti poljskemu klubu.

**Parizka svetovna razstava 1900.** Avstro-ogerski vrhovni komisar za parizko razstavo 1900, g. dvorni svetnik Viljem Exner, bode v sredo, dne 29. t. m. zvečer ob 7. uri predaval „o parizki svetovni razstavi, poročilo vrhovnega komisarja“. Predavanje bode v veliki dvorani borznega poslopja.

**Iz česa sestoji človek?** Na to vprašanje odgovarja angleški časnik „Iron“ sledeče:

Človek sestoji iz 13 glavnih snovij, od katerih je pet plinovitih in osem gostih snovij.

Glavni del je kislik v skrajno zgoščenih oblikah. Normalni človek od 70 kilogramov teže, ima 44 kilogramov kisika, kateri plin bi v svoji naravni obliki napolnil prostor 28 kubičnih metrov. Nadalje je v tem človeku, tehtajočem 70 kilogramov, 7 kilogramov vodenca, kateri bi osvobojen izpolnil 80 kubičnih metrov prostora. Ostali trije plini so: dušik (1.72 kilogr.), klor (0.8 kilogr.) in fluor (0.1 kilogr.) Od gostih snovij ima normalni človek 22 kilogramov oglja, 800 gramov fosfora, 100 gramov žvepla, 1750 gramov kalcija, 80 gramov kalija, 70 gramov natriuma, 50 gramov magnezija in 45 gramov železa.

Plemenitih kovin človek torej nima v sebi (navadno tudi ne pri sebi! Stavec.), marveč snovij, ki so tako po ceni kakor lesnike. Iz te cenitve človeka bi se pač dalo sklepati, da smo vsi ljudje do malega jednako vredni in bi s tega stališča ne imel nikdo vzroka, se smatrati za več vrednega od svojega bližnjega.

**Anarhist Sampan.** Iz Madrida prihaja vest, da je najvišji vojni svet zavrgel obsodbo zoper anarhista Sampana, ker se je pokazal nedostatek v kazenskem postopanju.

**Rubežnika ubil.** Dne 15. t. m. je bila rubežen v hiši Vase Djanisa v Daruvaru na Hrvatskem, ker je poslednji ostal dolžan na davkih sedem goldinarjev. Ker dolžnik ni imel družega, zarubili so mu dve kozi in mu jih odvedli. Vaso Djanisa je prosil naj mu pustijo kozi, ker ju treba za hranitev sebe in svoje družine. A prošnje niso hasnile in občinski pandur odgnal je koze saboj. Djanisa je šel za njim; ko pa sta bila na samem, pograbil je prvi puško občinskega sluga in ga ustrelil v prsi, da je takoj obležal mrtev; kozi pa je vzel Djanisa domov. A še tisti dan odvedli so ga žandarji v zapor, kjer ga čaka kazen.

**Nova žrtva igrališča Monte Carlo.** Pri Mentoni so našli mrtvo elegantno oblečeno mlado damo. Ustrelila se je v glavo. V njenem žepu se je našla samo ustopnica v igralne prostore na Monte Carlo. glaseča se na ime Clody Lizert.

## Kazenska razprava radi volilnih izgredev na Kontovelju.

Kakor smo že poročali, vršila se je dne 13. t. m. kazenska razprava pred tukajšnjim c. kr. deželnim sodiščem radi volilnih izgredev, ki so se vršili dne 18. in 19. marca na Kontovelju po izvolitvi Mauronerja.

Razpravi je predsedoval deželnega sodišča svetnik gosp. Dejak; obtožbo je zastopal državni pravdnik namestnik g. Fraus, branil je g. dr. Gustav Gregorin. — Na obtožni klopi so sedeli: 18letna Ivanka Bukovec s Proseka, 21letna leta Jožefa Guštin s Proseka, 23letni Avgust Bratulič, pekovski pomočnik na Proseku, rojen v Sv. Petru v Šumi in 16letni Fran Ukmar s Proseka. Obtoženi so bili najprej vsi štirje radi javnega nasilstva po § 85 b kazenskega zakona (poškodovanja tuje lastnine z nevarnostjo za život) in sicer prvi trije radi tega, ker da so dogovorno med sabo in z drugimi, ki so ostali nepoznani, na večer 18. marca 1897. metali kamenje proti stanovanju kontoveljskega kapovile Šimona Prašelj, razbivši sedem šip, tako, da je kamenje priletelo v prostore, v katerih so se nahajale osebe; a četiti (Ukmar Fran) radi tega, da je na večer 18. marca 1897 vrgel kamen proti gostilni Jerneja Štoka (Voz), kateri je razbil eno šipo ter da je na večer dne 19. marca 1897 vrgel proti hiši Andreja Danev (Zajc) en kos strjene malte, razbivši eno šipo, tako, da je v obeh slučajih bila nevarnost za življenje ljudi. Vrh tega je bil še obtožen Fran Ukmar, da je na večer dne 19. marca 1897 vrgel proti stanovanju Šimona

Štoka (Kavka) na Kontovelju dva kamena, od katerih je jeden razbil šipo, in proti stanovanju kapovile Šimona Prašelj drugi kamen, ki je tudi razbil šipo, brez nevarnosti za življenje ljudi, torej radi prestopka poškodovanja tuje lastnine v zmislu § 468 kaz. zak.

Vsi obtoženci in vse priče (bilo jih je 11) bili so izprašani ter so odgovarjali v slov. jeziku ter je celo kapovila kontoveljski na dotično vprašanje g. predsednika izjavil, da želi, da se izprašava v slovenskem jeziku, italijanskega jezika posluževal se je le državni pravdnik.

Po navadnih formalnostih zaslišani so bili najprej obtoženci, ki so tajili, da bi bili metali kamenje v stanovanje omenjenih oseb. Potem so prišle na vrsto priče. (Pride še.)

## Najnovejše vesti.

**Dunaj 24.** (Državni zbor.) Mej burnimi pojavami na strani leve, je prišla zopet včeraj v razgovor omenjena zadeva glede sluge preoblečenih policistov. Predsednik Kathrein je stvar razjasnil.

Sledijo napadi radi izvajanja mandata posl. Sajerja. Predsednik je pojasnil, da se je predsedništvo dalo poučiti po pravosodnem ministerstvu in je z istem tega menenja, da sme Sajer na podlagi pomiloščenja ostati poslanec.

Pri sledečem glasovanju o Gross ovem modifikacijskem predlogu glede včerajšnje volitve predsedstva, se je modifikacija zavrgla 186 proti 96 glasovi.

Predlog posl. Russa, naj se prične debata glede neslavnostne otvoritve državnega zbora, se je odklonil z 156 proti 87 glasovi.

**Atene 24.** Tajnik ruskega poslanstva v Carigradu je došel z vsebino mirovne pogodbe le-sem. Zastopniki vlad so imeli na ruskem poslanstvu sestanek. Komora bode sklicana v ponedeljek, naj-pozneje v torek.

**Trgovinske brzojavke in vraci.**  
Brazilska. Pšenica za jesen 11.92 11.94 Pšenica za spomlad 1898 11.69 do 11.71 Oves za jesen 5.83 5.85. —  
Rž za jesen 8.45 8.50. Koruza za oktober 1897. 4.55 4.60  
Pšenica nova od 78 kil. f. 12.45—12.05 od 70 kilo 12.55 12.60 od 80 kil. f. 12.65—12.70, od 91. kil. f. 12.70 12.75 od 92 kil. for. 12.90 12.95. Ječmen 7-10 10.—  
proso 6.30 6.50  
Pšenica: Slabe ponudbe, mlini rezervirani, trg mlačen. Prodaja 8000 mt. st., zaradi primankljaja povpraševanje še z odpustom od 5—10 nč., težka prodaja. Vreme: lepo.  
vaga. Naraščajoči sladkor for. 12.37 do —.— Za notranji trgovinski Centrifugal f. 36.— Concasse f. 37, Cetvorni f. 37½, v glavah f. —.—  
Kava. Kava Santos good average za sept. 43.50 za januar 48.75  
Hamburg. Santos good average za september —.—, za december 35.75 za marc 36.50, za maj 37.—, mirno.

**Zobobol olajšujejo**  
zobne kapljice lekarnja Piccolija v Ljubljani  
(Dunajska cesta)  
katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k. Vis prejasne gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje  
**Stefanije**  
Steklenica velja 20 kr.

**M. U. Dr. Anton Zahorský**

zdravnik za ženske in porodničar,  
bivši eksterni zdravnik gynaekološke klinike profesorja dr. Pawlika in porodničarske klinike prof. dra. Rubeške v Pragi.  
Ordinuje: od 9—11 dop. 2—4 pop. Za uboge zastoj od 8—9 predpoludn.

**Ulica Carintia št. 8.**

Kdor hoče piti novo, dobro in sladko vipavsko vino belo ali črno, naj se potruži v gostilno

**Fraňa Valetič,**

Via Solitario št. 12,

katera je odprta do 2 popolunoči.

**Cassa di Risparmio Triestina**

(Tržaška hranilnica)

**Sprejemlje denarne ulege** v bankovcih od 50 nč. do vsakega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure opoldne. Obresti na knjižice 3%.

**Plačuje** vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske do 100 gld. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovedati 3 dni in zneske preko 1000 gld. pa 5 dni.

**Eskomptuje menfice** domicilirane na tržaškem trgu po 3%.

**Posužuje** na drž. papirje avstro-ogerske do 1000 gld po 4%.

Višje zneske od 1000 do 5000 gld po 5½%.

**Daje denar** proti vključenju na posesti v Trstu. Obresti po dogovoru. 2—94

Trst, dne 5. maja 1894.